

Torpinventering i Stora Åby socken Nr. 56 i inventeringen.

Torpets namn: Ahlstorp

Tillhört gården: Tingstad

Torpets art: Backstuga

Siste brukare av torpet: Avskedade gardisten Johan Jonsson Ahl född 25/5 1817 i Ödeshög. Kom från Stockholm 1846. Gift samma år med Maja Lotta född Svendsdotter 11/4 1817 i Halvarby Stora Åby. De hade sex barn. Johan dör 1889 och Maja dör 12/12 1905

Husen finns inte kvar.

Torpets geografiska läge är utsatt på ekonomiska kartan med nr: 4

Torpets plats i terrängen har återfunnits.

Markens nuvarande ägare: Martin Persson

Kommentar i övrigt: Johan Ahl hade vissa svårigheter att hålla sig på rätt sida om lagen. Utdrag ur husförhörslängden för Tingstad 1871-1875.

Till hus: Avskedade gardisten Johan Jonsson Ahl född 25/4 i Ödeshög församling. Kom från Stockholm 1846. Gift samma år med Maja Lotta född Svendsdotter 11/4 1817 i Stora Åby Halvarby.

Sex Barn: Sonen Karl Johan född 1856. Sonen Frans Reinhold född 1858. Båda flyttar till Östra Harg. Karl flyttar 1873, Frans flyttar 1875. De fyra övriga är äldre.

Frejd: Johan Ahl avskedad från tjänsten. Dömd 1850 för 1: resan snatteri. Straffad för 2: resan stöld till 2 års straffarbete på Långholmen. Återkom 1860. 18/3 1869 dömd vid Lysings Häradsalmaning för 3:dje resan stöld till straffarbete i 4 år och 4 månader samt förlust av medborgerligt förtroende i 10 år. På Långholmen till 6/8 1873. Kom från Långholmen 9/8 1873 med betyg där från 6/8 1873. De bor på Anders Magnus Johanssons ägor i ett torp å 1/4 mantal Tingstad i Stora Åby socken.

Källor: Husförhörslängder, Skifteshandlingar, Ortsbefolkning.

Inventerare: Boets Torpinventeringscirkel. Med början år 1992

Bestående av: Harry Ström, Hans Rydberg, Sture Johansson, Berit Fransson, Gunnar Jakobsson, Siri Nilsson, Hans Wigren.

Videofilm nr: 3

Skyltbeskrivning

56. Tingstad

Ahlstorp på Tingstads ägor. Jordbruksarbetaren och f.d. livgrenadjären Johan Jonsson Ahl född 1817 död 1889.

OHH Maja Lotta Svendsdotter född 1817 död 1889

ATT STJÄLA EN JULGRIS

En svinaktig historia från Stora Åby

Se Johan Jomsson/Ahl
Tingstad

Händelseförloppet utspelades någon gång under 1870-80 talet. Det var två gubbar, en torpare från Nisshult och en "utstraffad" gardist som hette Ahl från ett torp i Tingstad. De två hade kommit överens om att skaffa sig lite julfläsk.

De visste om en gris på en gård i Bökö som var ämnad för julslakt. Någon av gubbarna hade väl under sommaren varit däråt och sett grisen som då gick ute på grönbete, vilket var vanligt på den tiden. För att inte grisarna skulle gå och rota i potatisland och grönsakstäppor, satte man ofta en ring i näsan på dom. Den här grisen hade en sådan ring.

För att grisen skulle kunna gå fritt ut och in så fanns en lucka på baksidan av svinhuset vilken stod öppen på sommaren.

En kväll i julmånaden så hade det börjat snöa kraftigt. Då bestämde de båda kumpanerna sig för att det var lämpligt att hämta grisen. De drog iväg med en kälke till gården där grisen fanns. Nu var luckan stängd, men gubbarna visste att den gick att öppna.

Väl ditkomna så fick dom upp luckan och försökte locka ut grisen. Den var väl inte så villig att ge sig ut i vintervädret, så det tog en god stund innan grisen blev nyfiken på att titta ut. Torparmor hemma på torpet skulle hålla vattenkitteln kokande så att grisen kunde skällas så fort den

anlände. Hon berättade senare att det dröjde så länge i väntan på grisen att hon börjat frukta att gubbarna blivit ertappade på ort och ställe.

Så småningom lyckades de dock lura fram grisen till luckan och den stack fram huvudet i gluggen. Då stod en av gubbarna beredd med en lie, och när grishuvudet var lagom långt framkommet satte han lien under halsen på grisen och knyckte till. Den han inte ens med ett sista grymt, och det var bara att hala fram grisen och lasta den på kälken.

På morgonen kom bonden ut och skulle bjuda grisen på frukost. Stian var tom och luckan var öppen. Han trodde väl först att grisen själv puttade upp luckan och gett sig ut. Han gick ut för att se efter på baksidan, och där var både blodspår och kälkspår. Då stod dramat klart. Det blev till att följa spåren. När spåren gick åt ett visst håll så anade han var-tåt det bar och vände. Det blev att kalla på myndighetsperson, en fjärdingsman.

Att hämta honom tog ju sin tid, så när de sedan i sällskap anlände till Nisshultatorpet var slakten undanstökad och allt

var städat. Det blev husundersökning men där fanns inget fläsk. Det var undanskaffat och gömt i en grotta under en stor sten i Nisshultaskogen. Den stenen kallas än i dag för "fläskastenen". När det inte var något att finna på torpet, började misstankarna istället att riktas mot den utstraffade gärdisten Ahl som bodde på andra sidan skogen. Färden fortsatte dit.

När de kom till Ahls stuga och klev in i köket så låg där ett grishuvud på köksbordet, och i trynet på detta huvud satt en järnring.

Bonden kände genast igen sin ring, som var hemmasmidd. Den ringen fällde Ahl. Rättsväsendet torde ha arbetat snabbt på den tiden, ty redan före jul var Ahl dömd för tjuvnad till tre år, tre månader och tre dagars fängelse.

På själva julafton kom kronobetjäning och en skjutsbonde till Tingstadstorpet för att hämta Ahl och föra honom till Mjölby för vidarebefordran till fängelset i Linköping. När hämningsdelegationen anlände var Ahl inte hemma. Han var gången till Bodebol för att hämta bränn-

vin. Så småningom kom han hemkänkad med en kannekruka med brännvin. När han trädde in i stugan fick han ett bryskt mottagande. Han skulle omedelbart ställa sig till förfogande och följa med.

Ahl var väl medveten om att han inte kunde smita, men bad om ynnesten att få ta sig en skopa vatten först. Det kunde dom inte neka honom och han fick fått en plåtskopa och doppade den i kruk och tog sig en svälj. Hämningspersonerna vädrade väl vad det var i kruk och undrade om inte Ahl kunde bjuda på en slurk. Jo då, Ahl blev generös och gade dem skopan. Stämningen steg i stuga och det blev snart botten opp. När avresa sent omsider kom igång så skedde färde mot Odeshög under sång och högt skrå. Bygdens folk kände sig illa berörda av julfriden stördes av ett sådant oväsende.

Färden med häst och vagn till Mjölby tog sin tid, så det hann bli sen kväll innan resenärerna kom dit. Hur den stackar Ahl fick tillbringa sin julafton förtälje inte historien. Någon julgröt lär han väl inte ha blivit bjuden, men han överlevde sin fängelsestid och återvände efter avtjänat straff till hembygden.

Där fortsatte han med lite vid sidan om men försiktigare och i blygsamma skala.

Berättat av:
Eric Gustafsson

"Stämningen steg i stugan och det blev snart botten opp."

